

Хуш киләсен Рамазан!

Белгәнебезчә, һәр әйбернең үз солтаны бар. Рамазан аен да калган 11 айның солтаны дисәк тә ялгыш булмас, чөнки шушы айда Коръән индерелгән һәм дә Хәзрәти Мөхәммәд галәһиссәлам шушы айда пәйгамбәр булган. Ураза гыйбадәте 624 нче елда, шәгъбан аеның 10 нчы көнөндә фарыз кылынган. Аллаһ Тәгалә Коръән Кәримдә әйтә: Рамазан ае бик шәриф ай, ул айда Аллаһудан кешеләргә туры юлны күрсәтүче һәм һидәятне ачык бәян кыйлучы Коръән индерелде. Сөзләрдән рамазан аена ирешкән һәрберегез, әлбәттә, ураза тотсын! Аллаһ сезгә жиңеллекне тели, авырлыкны теләми һәм рамазан уразасын тутырып тотуыгызны һәм Аллаһ сезне туры юлга күндәргәнә өчен Аны зурлавыгызны тели, шаять Аллаһуга шөкер итәрсез! (Бәкарә - 185) Шушы мөбарәк рамазан аена Кадер кичәсе яшерелгән. Аллаһ Тәгалә Үзенә китабында әйтә: Тәхкыйк Без Коръәнне кадер кичендә индердек. Сиңа кадер киченә шәрәфәтен вә аның хикмәтен нәрсә белдерде? Кадер киче, мең айдан да хәерлерәк сәвабы, мең ай кылган гыйбадәттән артыграктыр (Кадер 1-4)

Ураза Исламга хәтле килгән өммәتلәрдә дә булган. Аларда ураза тотканнар. Бу исә ураза тотуның олы дәрәжәле бер гыйбадәт икәннен күрсәтә. Ураза сүзе гарәп телендә саум. Бу сүзнең телдәге мәгънәсе – нәрсәдән дә булса тыелу. Ә шәригаттәге мәгънәсе – таң беленгәннән алып кояш батканчыга кадәр ризыктан, эчемлектән, җенси якынлыктан тыелып тору дигәнне аңлата.

Ураза тоткан кеше көне буге гыйбадәт хәлендәдер. Ураза тоту – ач вә сусыз калу түгел. Пәйгамбәребез: “Ялгыз аш–казаныгызга гына ураза тоттырмагыз. Барча әгъзаларыгызга ураза тоттырыгыз”, -ди. Димәк ураза тоткан кеше, үзен аш белән судан тыйган кебек, ямьсез сүзләрдән, ялганнан, гайбәттән, яла ягудан һәм сүз йөртүдән дә, барча бозыклыкларыннан арынырга тиеш. Мөхәммәд(с.г.в) сүзләрен хәтерәбездә тоту тиешле: “Әгәр сезнең берәрегез ураза тотса, ул сүгенмәскә һәм кычкырмаска тиеш. Ураза тотучыны тиргиләр яки һөжүм итәләр икән, ул: “Мин уразада! Мин уразада!” – дип әйтәргә

кирәк”.

Рамазан аенда бигрәктә без үзебезне тәрбияләргә, чыныктырырга тиешбез. Әгәрдә кемдә-кем ризыктан, судан, женси якынлыктан тыелып та әшәке сүзләр сөйләсә, бозык эшләр эшләсә бу бәндәнәң уразасы кабул ителүендә шик бар. Пәйгамбәребез(с.г.в) әйтә: “Кем бозыклык эшләүдән туктамый, Аллаһыга аның ачыгуы кирәкми”.(Бухари риваяте) Ураза тоткан кеше күзен, колагын, кулын һәм аягын начар, хәрам эшләрдән саклар. Сәүдә эшендә гадел булыр. Ярлыларга ярдәм итәр. Олыларга хөрмәт, кечкенәләргә дә шәфкать һәм мәрхәмәт күрсәтер.

Ураза зур һәм дәрәжәле бер гыйбәдәттер. Аны үтәгән бәндәләргә Аллаһ Тәгаләнең чиксез әжәр-саваплары бар. Пәйгамбәребез бер хәдисендә: “Кем Аллаһка ышанып һәм савабын Аллаһтан көтеп, ураза тотса, ул кешенең эшләгән гөнаһлары гафу ителер”, - дип әйткән.

Уразаның сававы чиксез. Пәйгамбәребез: “Рамазан ае бик мөбәрәк бер айдыр. Бу айның башы – рәхмәт, уртасы – мәгъфирәт, ахыры жәһәннәмнән котылулдыр” – ди. Күргәнәбезчә, бу ай башка айларга караганда күпкә бәрәкәтлерәк. Шуңа күрә бу айда без мөселманнар мөмкин кадәр Раббыбызга якынаю өчен барлык хәерле гамәлләрне кылырга тырышабыз.

Аллаһ Раббыбыз кешеләрне, рух һәм тән берлеге буларак, жир йөзәндә яратты. Шуңа күрә тәнне дә, рухыбызны да тәрбияләү безнең бурычыбыз. Тәнне мунча кереп чистартабыз. Рухны бит су кертеп яки мунчага кертеп пакълап булмый. Без рухыбызны ураза тотып тәрбиялибез дә инде. Үзебезнең тән генә түгел, рух та икәннегебезне искә төшерәбез, шулай итеп рухыбызны зурлыйбыз.

Әйткәнәбезчә, шик юк уразаның матди һәм мәгънәви бик күп фәйдалары бар, әммә шуны аңлау тиешле: ураза ялгыз саулык өчен әмер ителгән, фарыз кылынган бер гыйбадәт түгел. Кешенең, аллаһка якынаюы өчен, Аллаһ Тәгалә тарафыннан барлык милләтләргә фарыз кылынган зур бер

гыйбәдәттер. Шуну онытмаска кирәк: Без уразаны файдалары өчен түгел, Аллаһ кушканга күрә тотабыз.

Газиз мөселман кардәшләр! Без Рамазан аен бер кунагыбызны каршылаган кебек каршыласак иде. Без берәр кунагыбызны каршылыйсы булса аңа алдан эзерләнә башлыйбыз, йортыбызда тәртип ясыйбыз, жыештырабыз. Шунуң шикелле Рамазан аена да алдан эзерләнәргә тиешлебез.

Элбәттә ураза тоту көннәре озыная, әммә моның белән һичшиксез аның әжере дә арта. Аллага шөкер, бернигә дәкарамыйелдан-ел ураза тотучыларның саны арта. Яшьләр, уртабуынкешеләренә сафлары кубәя. Аллаһы Тәгалә әйтте: "Ураза тоту белән шаяткисез Аллаһыга якынаерсыз, күңелләрегез нечкәрер, каләбләрегез тетрәр, тәкъва бәндәләрдән булырсыз". Шуну да онытмаска кирәк, жәннәт тә бит биккыйммәтле, бәхалә-тырышмыйчагына, берникадәр мәшәкатләргә күрмичә генә аңа лаек булып булмый.

Рамазан шәриф аенда Пәйгамбәребез галәһис-сәлам Аллаһ тарафыннан жиберелгән Жабраил фәрештәдән Коръән кәрим дәрәсләрен ала иде. Шуңа күрә бу ай һәрбер мөселман өчен дәрәс ае да булып тора.

Бу айда без факыйрьләренә, ачларның хәлләрен аңлау дәрәсен утәбез. Аларга карата күңелләребез йомшара.

Аллаһы Тагалә Коръәндә әйтте:

"Исраф кылмагыз, Аллаһы исраф кылучыларны яратмый".

Галимнәр санап чыгардылар, әгәр дә һәр кеше чүпкә ташлаган ипи валчыкларын гына жыеп барса да, жир йөзәндә бер ач та булмас иде.

Бу айда без сабырлык дәрәсләрендә алабыз. Күпләребез көн буге төрле гөнаһлар кылмыйча тузәргә өйрәнә, берәүләребез узләрен гайбәттән тыеп тору дәрәжәсенә иреште. Бузур дәрәстүгелме. Һәрнәрсәнең ачкычы булган кебек, жиңүнең дәачкычы - сабырлык.

Без узәбезнең нәфәсебезне жиңәргә тырышабыз. Э нәфәсне факать сабырлык белән генә жиңеп була. Аллаһы Тәгалә бу айда хәттә безне хәләл жефетләребездән дәарындырып торып,

нәфесебезнекулгаалыргаөйрәтә.

Әйе, бу айда без бихисапзур дәресләр алабыз. Эмма һәркайсыбыз да дәресебезне гөмеребезбуеутәргәтырышсакиде. Чөнки калган 11 ай да Аллаһныкы. Улайларда да гөнаһкылырга рөхсәт юк. Ураза тоту Рамазан белән генә чикләнми, безнең башка айларда да күп нәфелуразаларыбыз бар. Шәүвәл аенда 6 көн, һәр айныңуртасында 3 көн, дүшәмбегәнәм пәнжешәмбегәнәм көннәрендә һәм гашурауразалары, калган айларда да Коръән Кәримуку, һәр ай саенберхәтем кылурасулебезнең сөннәтеннәндер. Калган айларда да фәкыйрьләрнеңризыккамохтажбулуларынонытмасакиде.

Раббыбыз, тормышларыбызның һәр көнен Рамазан шәриф аендагыкебек бәхетле, чиста һәм ихласлы, ә төннәребезнеКадеркичләре кебекзекерһәм истигъфарлыитепуткәерергәнәсыйпәйләсә иде.

Раббыбызбарчагаләмгәмуллык вә сәгадәт насыйпәйләсен!

Абдуррахман Хәбибуллин